

Invalidating Marriages: A Solution to the Agunah Crisis?

1. Mishnah, Ketubot 7:7

הַמְקַדֵּשׁ אֶת הָאִשָּׁה... עַל מְנַת שְׂאִין בָּהּ מוּמִין, וְנִמְצְאוּ בָּהּ מוּמִין, אֵינָהּ מְקַדְּשָׁתָּהּ. כְּנֶסֶס סָתָם, וְנִמְצְאוּ בָּהּ מוּמִין, תֵּצֵא שְׂלֵא בְכֶתֶבָּהּ....

One who marries a woman... on condition that she has no blemishes, and it was subsequently discovered that she did have blemishes, she is not betrothed. But if he married her without specification, and it was [subsequently] discovered that she had blemishes, she may be divorced without payment of her *ketubah*.

2. Tosafot (12th century, France), Ketubot 72b

על מנת שאין עליה נדרים כו' - מ"מ צריכה גט מדבריהם או מדאורייתא מספק...

In any case, she requires a *get* according to Rabbinic or Torah law out of doubt.

3. Mishnah, Yevamot 1:1 (2b) (Koren translation)

...או נתגרשו או שנמצאו אילוניות, צרותיהן מותרות.

Or if those women were divorced by their husband, the deceased brother, or were found to be a **sexually underdeveloped woman [aylonit]**. Her marriage is considered a mistaken marriage and is null and void. In all these cases **their rival wives are permitted**, as the exemption for rival wives of forbidden relatives applies only when the forbidden relative was the brother's wife at the time of his death, when the *halakhot* of levirate marriage came into effect.

4. Tosafot (12th century, France), Yevamot 2b

או שנמצאו אילוניות - ...ואילו ודאי אילוניות אין לה רפואה... אף על גב דבקידישה על תנאי וכנסה סתם איכא למ"ד בהמדר (כתובות עב:);

דבעיא גט היינו דוקא בשאר מומין דאיכא דמחיל אבל אילוניות שום אדם אין מוחל...

Or she is found to be an *aylonit* - ...if she was certainly an *aylonit*, there is no cure for her... Even though one who betrothed a woman with a condition [that she has no blemish, and she has a blemish] and were married [without mentioning the condition], one opinion (Ketubot 72b) obligates a *get*! (Perhaps he accepted the blemish. Likewise, perhaps he accepted an *aylonit*!) - this is only regarding other blemishes, for some men pardon them. However, no man pardons an *aylonit*.

5. R' Yosef ibn Chaviva (1330-1410, Spain) Nimukei Yosef, Yevamot 1a (Dapei haRif)

או נמצאו איילוניות - ...וכתב ר"ת ז"ל דלרבא דלאו טעמיה משום מקח טעות אפשר דאיילוניות שלא הכיר בה גיטא מדרבנן בעיא ואתיא שפיר מתניתין דכתובות (דף ק:)"דהממאנת והשניה והאיילוניות אין להם כתובה" דמשמע כתובה הוא דלית לה, הא גיטא בעיא.

Or if she is found to be an *aylonit* - ...the Mishnah (Ketubot 100b) "One who refuses, a secondary forbidden relative, and an *aylonit* are not entitled to a *ketubah*" suggests that she does not receive her *ketubah*, but a *get* is still needed [rabbinically].

6. Tosafot (12th century, France), Gittin 46b

המוציא אשתו משום אילוניות - משמע הכא דאילוניות בעיא גט ותימה דבריש יבמות (דף ב:) משמע דלא בעיא גט דהווי קדושי טעות דתנן

וכולן שמתו או שמיאנו או שנמצאו אילוניות צרותיהן מותרות ויש לומר דהכא מיירי בספק אילוניות...

The Mishnah implies that an *aylonit* requires a *get*. This is difficult. In the beginning of Yevamot (2b), the Gemara implies that a *get* is not required (if someone married an *aylonit*), as this is considered a marriage in error. This is as the Mishnah states that all of these women who performed *miun* or were found to be an *aylonit*, their rival wives are permitted. We can answer that the Mishnah here is referring to someone who is only possibly an *aylonit*, and he is divorcing here because he suspects she is an *aylonit*.

7. R' Yechiel Michel Epstein (1829-1908, Lithuania), Aruch HaShulchan, Even HaEzer 44:5

וכן אילוניות שנתקדשה - הוה קדושין אף שאינה ראויה לבנים, ולא מיבעיא כשידע שהיא אילוניות, אלא אפילו לא ידע והוה מקחו מקח טעות, מ"מ הוה קדושין וצריכה גט.

Similarly, an *aylonit* that is betrothed - there is betrothal even though she is not capable of bearing children, and it is not necessary that he know that she is an *aylonit*; rather, even if he did not know and [the marriage was established] on false pretenses, it is nevertheless a valid *kiddushin* and she needs a *get*.

8. R' Yosef Karo (1488-1575, Israel), Shulchan Aruch, Even HaEzer 39:5

המקדש אשה סתם ונמצאו עליה אחד מן המומין הפוסלים בנשים או נמצא עליה אחד מנדרים שדרך בני אדם להקפיד עליהם הרי זו מקודשת מספק.

He who betroths a woman, and we find on her one of the blemishes that disqualifies a woman, or he finds on her one of the vows that is the way of people to be particular on themselves - she is betrothed as a matter of doubt.

9. R' Moshe ben Yitzchak Yehudah Lima (1615-1670, Lithuania), Chelkat Mechokek 39:9

מקודשת מספק - נראה דמיירי מיד כשרוא' המום מקפיד ואינו חפץ בה אבל אם שותק כשנודע לו המום ולא התנה בתחיל' אף דצוה לבסוף הוי קידושי ודאי.

She is betrothed as a matter of doubt - It seems that we are dealing with a case in which he immediately sees a blemish that he is particular about, and he does not desire her. However, if he is silent when the blemish is made known to him, and he did make a stipulation initially, even though he shrieks afterwards, it is certainly [an effective] *kiddushin*.

10. R' Yechiel Michel Epstein (1829-1908, Lithuania), Aruch HaShulchan, Even HaEzer 39:13

ואמנם אם שהה עמה אחר הביאה זמן הרבה כדרך איש ואשתו - ה"ז מקודשת בוודאי בין בנדרים ומומין ובין בשארי תנאים ויש לה כתובה... וכן הקדושין נגמרו בוודאי כששהה עמה מפני שאז הוברר דאינו מקפיד...

However, if he remained with her after they consummated their marriage for much time as husband and wife - she is certainly married, regardless of whether she had outstanding vows, blemishes, or any other conditions mentioned in the *ketubah*... and so, the *kiddushin* was certainly affected when he remained with her, as it became evident that he was not particular [about these flaws]...

11. R' Yechiel Michel Epstein (1829-1908, Lithuania), Aruch HaShulchan, Even HaEzer 44:5

ובסריס אפילו לא ידעה והוא סריס וודאי - לכ"ע צריכה גט, "דאיתתא בכל דהו ניהא לה."

[In a case of] a man who is castrated - even she did not know, and it is certain that he is castrated - a *get* is required according to all, "for a woman is amenable with any."

12. Talmud, Bava Kamma 110b-111a (Koren translation)

יבמה שנפלה לפני מוכה שחין, תיפוק בלא חליצה, דאדעתא דהכי לא קדשה עצמה! התם אנן סהדי דמינח ניהא לה בכל דהו, כריש לקיש. דאמר ריש לקיש: טוב לְמִיתָב טַן דוּ מְלִמִּיתָב אַרְמְלוּ.

A woman whose husband died childless [*yevama*], who happened before her late husband's brother who was afflicted with boils to enter levirate marriage with him, should go out free to marry without being required to perform the ritual through which the *yavam* frees the *yevama* of her levirate bonds [*halitza*]. For she did not betroth herself to this man's deceased brother with this intention of having a levirate bond with a man afflicted with boils. The Gemara answers: **There, it is clear to us that it is satisfactory for her to have any kind of marital arrangement, and even had she taken into consideration the possibility of entering a levirate bond with this *yavam* who is afflicted with boils she still would have accepted betrothal to her husband. This is **in accordance with the statement of Reish Lakish, as Reish Lakish says** that women have a saying: **It is better to sit as two bodies [*tan du*], i.e., to be married, than to sit lonely like a widow.****

13. R' Emanuel Rackman (1910-2008, USA), "Halachic Principles and Procedures For Freeing Agunot," *Jewish Week*, 1997

... a beit din may recognize other intolerable defects in the husband as grounds for a declaration of *kiddushei ta'ut*. These defects-which are in total discord with any reasonable concept of marriage-include physical and psychological abuse, adultery (which more than ever endangers the life of the spouse), sexual molestation, abandonment, criminal activity, substance abuse, and sadism (the withholding of a *get* may be viewed as indicating a sadistic nature)...

14.R' Emanuel Rackman (1910-2008, USA), "Halachic Principles and Procedures For Freeing Agunot," *Jewish Week*, 1997 (cont.)

The method of freeing a woman based on a finding of *kiddushei ta'ut* is buttressed by the insight of Rav Yitzchok Elchanan Spektor who wrote a century ago that when a defect in the husband justifies coercion of the *get*, the Talmudic presumption of *tav l'metav tan du mil'metav armelu*-a woman is better off married to anyone than being alone-is not applicable. (Ein Yitzchok Vol. 124:41.) Once this presumption is suspended, a woman can credibly testify that had she known of salient defects in her husband she would have chosen not to marry, the marriage was a mistake, she would be better off alone...

15.R' J. David Bleich (b. 1936, USA), "Survey of Recent Halakhic Periodical Literature: Kiddushei Ta'ut," *Tradition* 33:1, p. 105

Invoking this position in annulling the marriage of a husband who withholds a *get* is inapt for two reasons: (1) In order to serve as grounds for annulment the defect must have existed prior to the marriage. (2) The defect must be one that, had it developed subsequent to marriage, would warrant coercion in order to compel granting of the *get*. The authors provide a long list of "defects" in the husband which they allege constitute grounds for a declaration of *kiddushei taut*, some of which may indeed be grounds for coercion of a *get*, some of which are the subject of considerable dispute with regard to whether or not they constitute grounds for compelling a *get*, and some of which do not constitute grounds for coercion of a *get* by any stretch of the imagination.

16.R' Emanuel Rackman (1910-2008, USA), "Halachic Principles and Procedures For Freeing Agunot," *Jewish Week*, 1997

The argument that women prefer to remain single rather than endure a miserable marriage is even more persuasive today given the increased economic and social autonomy women have achieved in our times. . . (and hence) (t)he concept of *tav lmetav* is outmoded and no longer an impediment to declaring *kiddushei ta'ut*.

17.R' Yosef Dov Soloveitchik (1903-1993, USA), Address to the RCA Convention (1975)

Let us take for instance the *hazakah . . . tav le-meitav tan du me-lemeitav armelu*. This has absolutely nothing to do with the social and political status of women in antiquity. The *hazakah* is not based upon sociological factors. It is a pasuk in Bereishit, "And thy desire shall be to thy husband." (Genesis 3:16). It is a metaphysical curse rooted in the feminine personality. She suffers incomparably more than the male while in solitude. Solitude to a male is not as horrifying an experience as solitude to a woman. And this will never change. . . . It is not a psychological fact; it is an existential fact. It is not due to the inferior status of the woman, but is due to the basic distinction between the female personality and the male personality.

18.R' J. David Bleich (b. 1936, USA), "Survey of Recent Halakhic Periodical Literature: Kiddushei Ta'ut," *Tradition* 33:1, p. 125, fn. 28

As explained in the text, the notion that women today are less willing than women of antiquity to accept a *kol dehu* relationship is irrelevant to a proper understanding of the halakhic ramification of that concept. In formulating the halakhic principle enumerated in Bava Kamma 110b, the Gemara asserts only that *some* women are willing to accept a *mukeh shehin* as a husband. That fact is demonstrably true even today. *Tav le-meitav tan du* is cited by the Gemara to explain why some women consent to marry a *mukeh shehin* and the like. That this is actually true of some women is empirically demonstrable without need for reliance upon dogmatic faith.

19.R' Moshe Feinstein (1895-1986, USA), Igrot Moshe, Even HaEzer 1:79

בענין איש שאין לו גבורת אנשים והיה זה מקודם הקידושין ואין לו תקנה להתרפא והבעל לא רצה לגרשה וברח פורים קטן תשי"א...

אבל מה שמפקפקין במום זה ובשאר מומין גדולים הוא מטעם שאמר ר"ל באשה טב למיתב טן דו ומחמת שדוחק לפרש דבריהם שכופין להוציא באוקימתא שנולד לו אחר הקידושין עיין בבית הלוי סימן ג' ובעין יצחק שם ובבאר יצחק סי' ד' ענף ג' שמחמת זה האריכו במה אמרינן טב למיתב טן דו וגם העלו שיש אפשר לחוש לאסור מדרבנן. ולכן צריך לבאר זה ולהוכיח אם יש לחוש לזה בנ"ד ובשאר מומין גדולים...

...והנה לתוס' ורא"ש... דבנמצאת איילונית א"צ גט אף מדרבנן אלמא דעל מומין גדולים לא תקנו להצריך גט מסתבר שבמום שאינו יכול לבעול ומו"ש שהם נמי מומין גדולים דרק מחמת זה בטלו הקידושין מדינא כשהם בבעל אין להצריך גט אף מדרבנן. ורק לר"ת שהביא הנ"י ריש יבמות דלרבא דלאו טעמיה משום מק"ט אפשר דגם איילונית שלא הכיר בה בעיא גיטא מדרבנן יש לכאורה להצריך גט גם בנמצאו בו מומין הגדולים המבטלים הקידושין, מדרבנן דמ"ש מנמצאת איילונית דג"כ הוא מום גדול ומ"מ גזרו להצריך גט...

וא"כ אף לר"ת אליבא דהנ"י לא שייך לגזור אלא במומין שבאשה אבל במומין שבאיש באלו שמקיפות בודאי כמו במו"ש ובאין יכול לבעול שאין בידה להתגרש ומפסדת טובא שתשאר עגונה אם לא ירצה לגרשה ואף בזמן שיד ישראל תקיפה שכופין אותו להוציא יש הרבה פעמים שלא תועיל הכפייה שלא יאמר רוצה אני או שלא יוכלו לכופו שיברח וכדומה וכ"ש בזה"ז שאין ביד ב"ד ישראל לכופו שמסתבר שאף אחת לא תרצה להנשא לו ואף אם נימא שלפעמים תרצה אחת להנשא הוא ודאי מעוטא שלא מצוי כלל וכלל שלא גזרו להצריכה גט.

20.R' Moshe Feinstein (1895-1986, USA), Igrot Moshe, Even HaEzer 4:113

...אבל לענין נ"ד כיון שמצינו שבמום גדול הוא בעצם מקח טעות גם באשה כדבארתי באג"מ חאה"ע ח"א סימן ע"ט וסימן פ' מסתבר שזה דהבעל הוא שטוף במשכב זכור שהוא התועבה היותר גדולה והמאוס ביותר והוא דבר גנאי לכל המשפחה, וכ"ש שיהיה זה גנאי ביותר לאשתו אם בעלה בוחר יותר במשכב המאוס הזה תחת משכב אשתו הוא ודאי קידושי טעות וברור לן ששום אשה לא היתה מתרצית להנשא לאדם מנוול ומאוס ובזוי כזה, ואם תיכף כשנודעת מזה הלכה ממנו מסתבר שאם אי אפשר להשיג גט ממנו יש להתירה מדין קידושי טעות, אך אם אפשר להשיג גט צריך להשתדל בכל מאי דאפשר להשיג גט כשר, דהא אם אינו שטוף בזה אלא שנזדמן איזה פעם מצד שתקפו יצרו אולי אין להחשיב זה לקידושי טעות אף שהוא רשע גמור גם בשביל פעם אחת ויש שיטעו לדמות להחשיב גם זה קידושי טעות, אבל אם הוא שטוף בזה שיותר נהנה ממשכב זכור ממשכב נשים הוא ודאי קידושי טעות, אבל כל זה אם הלכה ממנו תיכף אבל אם שהתה אצלו אף אחר שנודעת אז קשה לבטל הקידושין. ואם בא זה מענין שטות מאחר שהוא שלא כדרך הטבע ודאי הוא מום דכיון שהוא מצד שטות עלול לעוד שטותים, אבל בעצם הוא מצד רשעות וניווול שג"כ הוא טעות כדלעיל.